

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărășune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

LUI NICOLAE IORGA

• Celce de peste trei decenii lucrezi fără răgaz și odihnă pe întinsul și primitorul ogor al culturii noastre naționale, cu fierbintea și perpetua dorință de înaintare a sufletului românesc de pe toate căile vieții sale, învățătorule *mare* și *bun* al neamului, primеște și învăpăiatul nostru salut de pe pământul Bănatului cu prilejul împlinirii celor 50 de ani ai vieții tale!

Neamul te serbează cu iubitoare recunoștință, fericit că te-a avut și te are... Și această sărbătoare este, de sigur, cea mai duiosă și mai frumoasă și însoțită sărbătoare a culturii românești, căci nu numai pe omul Nicolae Iorga îl prăznuеște azi, ci, mai vârtos, uriașă operă a cărții, a cinstei, a moralei, a idealismului rar în istoria omenirii, și a abnegațiunii până la jertfirea de sine, ce ai clădit-o pentru al nostru bine și al generațiilor ce vor să vie.

Nu este manifestare de viață sufletească a neamului românesc, fie pe teren științific și istoric, fie pe cel literar, artistic ori social, pe care, dela 1900 înceoaci, strașnica ta personalitate până la legendar, să nu fie lăsat adâncă și binefăcătoarea sa urmă de îmbielșugată rodire. De dincoaci de munți, mai ales, pentru că nouă, celor înlăcrimați, căutându-ne la vetrele noastre și cercetându-ne trecutul, și desemnându-ne viitorul, — în satele și preoții tăi din Ardeal, în istoria vieții noastre bisericești, în trudnica ta muncă de reconstruire a vieții noastre culturale din scrisori și inscripții ardelenе și maramureșene, din documentele Bistriței și din Brașovul și Românii, cu și în istoria suferințelor noastre de veacuri, spre a justifica înaintea lumii

dreptatea cauzei noastre naționale, cari fapte ale tale nici când nu se pot uita — ni-ai dăruit, poate, cele mai calde și mai măiestre pagini din istoria bisericii, a culturii și a luptelor noastre de afirmare, și cu o regală risipă, în zilele noastre de durere, ni-ai aprins și ni-ai trimis prin Sămănătorul, Floarea Darurilor, Drum Drept și Neamul Românesc literar și politic, prin conferințele și cursurile tale dela București și Văleni, zilnic lumina învățaturii, încălzirii și îmbărbătării sufletelor noastre în numele sfințeniei și frumuseții unui ideal, a cărui întrupare, cu ajutorul lui Dumnezeu, am ajuns s'o vedem aeeva, nu mai mult „ca în oglindă”, în pragul vremii noastre de acum...

Cărturarii neamului și Biserica noastră română, al cărei cultural și de viață tămăduitor trecut desgropându-l și luminându-l cu fulgerarea unui Cherub, cu capul descoperit și totdeauna setoasă de lumina minții tale cu bogate temelii și resurse etice, se apropie de minunatul tău suflet, ca să-ți proștearnă alipirea și admirativa sa dragoste și, mai pe sus de toate, să-ți imploare harul și binecuvântările Cerului pentru tot ce ai făcut și ce vei mai face încă pentru îmbogățirea și înflorirea vieții românești de pretutindeni.

Întru mulți ani, mare ctitor, părintesc și viguros învățător al unui neam, pentru a cărui morală îndrumare și cărturarească mărire ostent-ai ca un supra-om și ca nimeni altul!

V. Loichița.

Nicolae Iorga și „Sămănătorul“*)

... După un an de harnică și însuflețitoare muncă cu acele minunate sfaturi pentru începători din „Răspunsuri”-le anului I (1902.) al Sămănătorului, maestrul Vlahuța și Coșbuc se retrag și pornirea așa de frumoasă și așa plină de avânt a „Sămănătorului” era cât pe-acți să se oprească în mâinile lui Iosif și Chendi, „dacă nu s’ar fi găsit, în momentul critic, omul potrivit ca să ia în mâinile sale conducerea părăsită de întemeietori și, pășind dela început cu toată energia firii sale, să îndrume pe căile întemeietorilor o renaștere a literaturii române. E. d. N. Iorga, profesor la universitatea din București, un om cu cunoștințe vaste și de o putere de muncă fără păreche“;*) cum n’au mai avut Români. Dovadă pentru aceasta este numărul mare de volume istorice: „Studii și documente“, „Inscripții vechi“, „Istoria Românilor“ în limba germană pentru informarea străinilor, „Istoria Românilor în chipuri și icoane“, „Istoria bisericii românești și a vieții religioase la Români“; volumele lui istorico-literare: „Schife din literatura română“ și monumentală „Istorie a literaturii românești“ în 6 volume din începuturile ei cele mai cărunte până în zilele noastre, cu un aparat critic neînchipuit de mare. Vin apoi așa de frumoasele și originalele sale note de drum în: „Drumuri și orașe“, „Sate și Mănăstiri din România“, „Neamul românesc în Basarabia, în Bucovina, în Ardeal și Țara unghurească“, în cari prezintă Românilor plăiurile locuite de ei, împletind descrierile sale străbătute adese de pagini pline de poezie, cu interesante și folositoare notițe istorice. Descrierile acestea „nu sunt descrieri de călătorie în sensul tradițional al cuvântului“*) cu obiectivitatea rece și plictisitoare a scrutaătorului. Bănosul, iubitorul de comoditate și plăceri ieftine în călătorii, va căuta zădarnic în volumele d-lui Iorga, „Bădecker“-ul străinilor. Ele nu sunt „Bădecker“; ele sunt pagini pline de dragoste pentru plăiurile cutierate, impresiuni subiective despre oameni, stări și lucruri așa precum le-a văzut ochiul său de artist. „Adesea nu se pomenesec în ele lucruri din cele mai importante, în aparență fără nici o însemnătate. Aceasta e cauza pentru care unii, jigniți mai cu seamă în sentimentele lor de patriotizm local, le-au primit nu“;*) cu destulă mulțumire. „Dar e cu totul nedrept a cere precizie atunci“*) când inima se zbate și e dornică de plutiri. „S’a uitat și aceea, ca istoricul Iorga știa foarte bine cât de neprețuite sunt, pentru reconstruirea unor epoci trecute, tocmai amănunțele acelea, neînsemnate în aparență, pe cari noi cei deprinși cu ele, abia le hăgăm în seamă și le considerăm ca atât de sine înțelese, încât nici nu credem că e nevoie de a le mai releva“;*) Urmează în sfârșit sumedenia de coferințe culturale și literare pe cari le-a ținut acolo, unde publicul cu insistență i-le-a cerut. Dl Iorga are și un volum de versuri originale, de sigur fără perențita de a trece în rândul alintașilor de muze și foarte bune traduceri din poezii mari ai apusului, tipărite în revista „Floarea Darurilor“, întemeiată de el după plecarea sa dela „Sămănătorul“.

Sub cârma scăpărătoare de lumină, de adevăr și cinstire a accesului domn al gândirii românești, „Sămănătorul“ își scrie paginile sale de aur, răzbate, luminează și încălzește toate colțurile locuite de Români. Sub influința uriașei individualități a d-lui

Iorga, în rândurile Sămănătorilor se instăpânește tot mai mult ideea conducătoare, că „Români au nevoie de o literatură națională, rădăcinile ei să pornească din geniul românesc, ea să reflecteze felul nostru de a gândi și să descrie viața prezentă și cea din trecut a neamului. Numai în felul acesta se poate prezenta literatura română, ca să-și ceară loc în literatura universală, aducându-i ceva nou și original, un product sufletesc, care să se distingă prin trăsăturile sale particulare de produsele sufletești ale tuturor celorlalte popoare“;*) Ideea străbate și sămânța „Sămănătorului“ devine în curând lanul copt cu boabele de aur, din fărîmăturile cărora plămădiam entuziasm și încredere în puterile noastre. Condeiele de valoare se înfrățesc pe ogorul „Sămănătorului“, trimițând lumină și bună încălzire inimilor noastre. Și oricâte „învinuiri i-s’au adus dlui N. Iorga de a fi pasionat, confuz, exagerat, superficial — un lucru e neîndoios, că fără ele toată mișcarea cea nouă în literatura noastră nu e de imaginat. El are darurile unui reformator. Activitatea literară lăncezează și cerea seva viguroasă a unei îndrumări nouă; el a știut să prindă momentul potrivit, strângând în jurul său pe scriitorii tineri talentați, fascinându-i prin personalitatea sa puternică, revărsând asupra lor entuziasmul său învăpăiat“;*) Cuvintele de îndrumare, de dreaptă apreciere și dacă trebuia, de bicinire a productelor și moravurilor noastre literare în fruntea revistei, scrise în fiecare număr de domnul N. Iorga, aflau totdeauna bucurioasă primire în sufletele cu credință ale cetitorilor vârstnici, dar mai ales tineri, cari totdeauna s’au însuflețit de sfaturile domnului Iorga, „iar cronica îngrijită tot de dsa, s’ar putea numi revista întregii mișcări intelectuale a României contemporane“;*)

Cu câtă nerăbdare așteptam să citim în „Sămănătorul“ bogăția nuvelor înduioșătoare, atâtea de vil și colorate, ale lui M. Sadoveanu; poezia fără păreche a câmpiilor noastre din peana lui C. Sandu-Aldea; idila cordilor, țarinilor și a satelor noastre din sufletul cald al învățătorului I. Ciocârlan; toată măestria și iscusința lui moș Creangă în amintirile tinerului Ionescu-Boteni; poezia delicată, blândă și așa de măiastră ca formă alui Șt. O. Iosif și D. Anghel; poezia luminoasă și de naltă simțire alui P. Cerna; cântarea de biruință și vâjnoșie alui Corneliu Moldovan; poezia romantică și resfățată alui Zaharie Bârsan; cântarea albă și trandafirică alui G. Vălsan, și iarăș, splendida feerie „Făt frumos în grădina sfintei Vineri“ din peana poetului Stănică Berariu și scrisul atător alți scriitori aleși ca I. Gorun, Const. Hodoș, A. Stavri, O. Carp (Dr. G. Proca), Maria Cunțan, Il. Chendi, Elena Farago-Fatma, V. Pop, N. Dunăreanu, Ion Bârseanu, I. U. Soricu, tot atâți sârguincioși muncitori întru frământarea lutului zidirii noastre. Pe toți aceștia „Sămănătorul“ ni-i-a dat. Scrisul lor apără stăpânat în volume în casa de editură „Minerva“ din București și lumea românească în câțiva ani se văzu formal înundată de minunatele cărți ale „Minervei“.

... În timpul când „Sămănătorul“ străbatea așa de bine în inimile tuturor Românilor, câțiva tineri entuziași înființează alte două reviste: „Făt-Frumos“ la Bârlad în anul 1904 și „Rămuri“ la Craiova în anul 1906, amândouă cu acelaș crez național al „Sămănătorului“...

... O altă revistă, ce apără la București în anul 1905, pe timpul de floare al „Sămănătorului“, este căminul cald și curat al scriitoarelor noastre: „Revista noastră“, de sub înțeleapta conducere a Doamnei Constanța Hodoș...

*) Părți din broșura „Ceva despre mișcarea noastră lit. mai nouă“ de V. Loichifă. Caransebeș, 1912.

„Anul 1905 e de sigur punctul culminant al direcției noi în literatura noastră modernă, care de-aici înainte nu se va mai manifesta așa de puternică, dar mai matură!“.

„Sămănătorul“ contuina a apărea, se preface chiar în revistă ilustrată, dar în primăvara anului 1906 conducătorul lui, domnul Iorga, înființează o revistă politică: „*Neamul Românesc*“, astfel că în numărul 42 Sămănătorul aduce cel din urmă articol al domnului Iorga. „Sămănătorul“ urmează mai departe sub conducerea lui Iosif, Sadoveanu, Sandu, Scurtu, ba devine chiar mai bogat în ce privește partea sa literară, prin activitatea inimoasă a directorilor, la cari se adaugă acum și poetul D. Anghel. Dar personalitatea domnului Iorga fusese prea puternică și nu se putea înlocui. Lumea era prea obișnuită cu luminoasele sale articole de fond, la cari nu era aplecată să renunțe și redacția a comis greșeala de a nu se mărgini la partea curat poetică și beletristică, într'adevăr importantă; a început să publice articole scrise în genul domnului Iorga, dar lipsite de sâmbure și căldură.¹⁰ Acei ce au dat viață „Sămănătorului“ îl părăsesc rând pe rând. În mâinile compatriotului nostru Aurel C. Popovici paginile „Sămănătorului“ aduc argumentate teorii politice și articole culturale, pentruca să decadă cu desăvârșire și să apună în mâinile unor nechemăți. „*Direcția nouă*“ însăși, prie principiile ei sănătoase și potrivite cu spiritul vremii, prinsese rădăcini mult prea tari, decât să poată fi zdrobită de neînțelegerile iscate între purtătorii ei... Până când principiile „celor noi“ se restrângeau până acum pe teren literar, acumă valorile lor se revărsară și pe terenul politice, răpind cu sine pe cea mai puternică personalitate a timpului, pe domnul Iorga.¹¹ Domnul Iorga însă nu putu părăsi cu desăvârșire tribuna literară. Înființează revista „*Floarea darurilor*“, dând în ea foarte bune traduceri din poezii mari a literaturii universale și admirabile schițe de călătorie și istorice, reconstruind epoci și individualități marcante din istoria trecutului românesc. „*Floarea darurilor*“ apune după un an și în locul ei de vreo trei ani încoaci apare „*Neamul românesc literar*“ cu minunate articole de fond și cu multă literatură populară, în Vălenii de Munte.

V. Loichiță.

¹ S. Pușcariu: Cinci ani de mișcare literară, p. 13. — ² Ibid., p. 51. — ³ Ibid., 51—52. — ⁴ Ibid., p. 52. — ⁵ Ibid., p. 52. — ⁶ Ibid., p. 14. — ⁷ Ibid., p. 50. — ⁸ Ibid., p. 16. — ⁹ Ibid., p. 56. — ¹⁰ Ibid., p. 89. — ¹¹ Ibid., 90.

Pagini despre Caransebeș din opera lui Nicolae Iorga.

Contribuția lui Ștefan Herce și Efrem Zăcan la traducerea „Paliei“ din 1582.

Autoritatea acestor vladici (trecuți la calvinism în v. al 16-lea. Red.) se întindea mai mult asupra părților de Apus ale Ardealului și asupra Banatului, unde se pare că încă de pe atunci li se dăduse o protopopie de Inidora și una de Caransebeș.¹⁾ În Inidora, de alminterea, ca și în Șeșhești din părțile Crișurilor, lângă Beiuș, — unde un „arhidiacon“, adică tot un protopop-vlădică de aceștia, Dan, e pomenit, la 1503, ca și urmașii săi, Ioan (1538) și Petru (1554), în întăriri de privilegii, ale episcopului latin de Oradea Mare²⁾ —, așezământul protopopilor era mai vechiu decât reforma.

La Inidora chiar, încă dela începutul veacului al XVI-lea, la 1506 și 1526, domnii din castel numiau „protopop al bisericii Românilor, clădită în orașul Inidorii“, — și anume pe la 1458 încă —, „protopop între preoții Românilor din Ținutul Inidorii“, pe Petru de „Zoczath“, învoindu-i locuința în casa protopopiei și veniturile obișnuite.³⁾ La 1582, castelanul dă protopopia „de rit grecesc“ lui Moise Peștișel, care avea datoria de a „cârmui, a cerceta, a învăța și a mustra“ pe preoții români de supt stăpânirea cetății.⁴⁾ Bisericile calvinești din acest unghiu ardelen și bănățean se păstrară bine până destul de târziu: între traducătorii „Paliei“, Vechiului Testament, din 1582, se întelnesc predicătorul, „propoveduitorul“ din Caransebeș, Ștefan Herce, și dascălul de școală, „de dascălie“, — își spune însuși —, din aceleași oraș al Sebeșului, Efrem Zăcan, pe lângă predicătorul din Lugoj, Moise Peștișel și protopopul din Inidora — și pentru Hațeg — Achirie. Afară de acesta din urmă poate, talmăcăitorii Bibliiei arată să fi fost dintre nemeșii de prin aceste părți ale vechilor „județe“ românești de ostași-nobili, al căror neam s'a păstrat și până astăzi: de aceia, după obiceiul unguresc, numele de botez li e pus după acel de familie.⁵⁾ Caransebeșul era un însemnat centru românesc, și de aici porni în 1545, pentru a încerca să cucerească principatul muntean, Basarab-Vodă, Laiotă cel nou;⁶⁾ și Radu-Vodă Iliș sosi împotriva lui Mircea Ciobanul, în 1552, pe aceeași cale.⁷⁾

(N. Iorga, Ist. bis. rom. Vol. I-ii p. 171—172).

¹⁾ Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul etc. passim. — ²⁾ Bunyitay, Nagyvarád egyháztörténete, I, p. 349; românește în I. Ardeleanu, Istoria diecezei române greco-catolice a Oradei-Mari, II, Blaj, 1888, pp. 8—9; cf. Studii și doc., XIII, pp. 175—176. — ³⁾ Incipitii și însemnări ardelen și maramureșene, I. (Studii și doc., XII), pp. 278—279. — ⁴⁾ Ibid., pp. 279—280, no. v. — ⁵⁾ V. și Bianu-Hodoș, Bibl. Rom. I, p. 95. — ⁶⁾ Hurmuzaki, XI, p. 859, nota 1. — ⁷⁾ Ibid., pag. 863, nota 2.

Iubileul episcopului Popea.

La 17 Februar trecut anul din arhieriei bisericii ortodoxe din Ungaria a serbat una din acele aniversări înaintate pe care nu oricine are norocul să le ajungă și care dau celui ce se învrednicește de ele un prestigiu deosebit pe lângă acela pe care și l-au știut câștiga, prin muncă spornică și prin purtări curate, prin iubire față de poporul lor în mulții ani ce au acumă în urmă. P. S. S. episcopul Nicolae Popea, al Caransebeșului, adică al Banatului român de confesiune ortodoxă a împlinit atunci cincizeci de ani de viață călugărească și optzeci de ani ai vrăstei sale.

Un episcop de optzeci de ani, un episcop român de această vârstă trăind în astfel de împrejurări cum sânt ale conașionalilor noștri din acele părți de peste munte se impune prin singură această însușire a bătrâneței sale adânci și a situației sale înalte respectului tuturor. Dar episcopul Popea are și calități personale care-l înalță înaintea lumii românești sau — fiindcă nu avem o singură lume românească măcar în astfel de sentimente frumoase — ar trebui să-l înalțe înaintea Românilor de pretutindeni.

Anume Prea Sfinția Sa represintă în Biserica ortodoxă din regatul unguresc cu toată desăvârșirea un vechiu tip simpatice de cleric: „șagunistul“. Iar, în timpul când nu mai găsim acolo scriitori printre arhieriei noștri de amândouă confesiunile, episcopul de Caransebeș e un om deprins cu lucrul literar, un om de o înaltă cultură, care a simțit încă din tinerețe

iubirea de știință și a înțeles că un popor nu se ține numai din materialitatea bunurilor, oricât de îmbielșugate, ale acestei lumi, ci și din pâinea sufletească, prin care capătă conștiință de sine, încredere în viitorul său, mândrie față de alte neamuri, simț pentru idealul care unește pe oameni mai presus de interesele și de patimile lor, trecătoare și nemernice, și-l fac să se poată păstra în mijlocul lcelor mai vrăjmașe vijelii și pornirilor celor mai iudârjite împotriva lui. Și, în sfârșit, Românii de oriunde, și nu printre cei din urmă și noi din Regat, trebuie să ni amintim cu acest prilej că vlădica Nicolae din Caransebeș a fost ales membru al Academiei Române și că, aflând această veste, și-a pus bătrânețele pe drum, a venit, spre spaima fricoșilor, în București, a cetit cu o vrednicie, cu un înalt simț al demnității sale care a impresionat până la lacrimi pe toți cei de față, cuvântul său de deschidere înaintea regelui Carol, patron al culturii românești, care presida ședința de primire a venerabilului arhieru. Episcopi ai noștri erau de față la această neobișnuită serbare a cărturării, a Bisericii și a unității de cultură care ne leagă pe toți în amintirea trecutului și în pregătirea viitorului. Și de sigur a fost pentru orișicine, pentru sufletul cel mai acrit și mai hârșit, una din acele priveriști care nu se uită întâlnirea în aceeași sală închinată științii voastre, scrisului nostru, limbii noastre, geniului neamului nostru a acestor bătrâni dintre cari doi erau purtătorii cărjelor arhieresti din două mari Ținuturi, iar cel de-al treilea era însuși suveranul României libere. A fost mișcătoare și pomenirea din partea bătrânului episcop a mitropolitului acelaia mare, mulțămită căruia Românii ortodocși, „neuniți” din Ardeal și-au câștigat neatârarea ierarhică față de străinii de aceeași lege și o alcătuire înțeleaptă care, pe departe, nu are numai o însemnătate bisericască, ci e încă un zid de cetate tras în jurul vieții națiunii noastre. Nimeni nu putea lăuda cu mai multă cunoștință, cu mai multă căldură, cu mai multă evlavie de ucenic, de fiu după suflet pe Andrei Șaguna, decât acela care a crescut în preajma lui, i-a primit învățăturile, i-a văzut viața de toate zilele, — ceia se înseamnă și mai mult în pregătirea unei firi omeștești de către alta — și i-a cules oarecum moștenirea de tradiții. După această cuvântare, episcopul bănățean s'a îmbolnăvit și a stat câteva timp în primejdie la București, ca și cum întâmplarea ar fi vrut să ni aducă dovada jertfei pe care o făcea bătrânul pornind la un drum așa de lung pentru a-și face datoria față de cartea românească și față de poporul căruia ea trebuie să caute totdeauna a-i sluji.

Activitatea literară și științifică a episcopului Popea începe încă de pe când era student la Cluj, prin participarea la silințele de literatură ale tinerilor români de la Universitatea din acel loc. Tocmai peste vre-o douăzeci de ani, studentul de odinioară, care a mai mers la Pesta și chiar la Viena, dă o lucrare însemnată, Istoria „vechii Mitropolii ortodoxe române a Transilvaniei, suprimarea și restaurarea ei”. Această carte din 1870 nu mai are pentru noi prețul pe care l-a avut pentru contemporani: și ortografia, și limba noastră, și informația științifică, și punctul de vedere — pe care, din fericire, și clerul tânăr, de amândouă confesiunile, îl are cu mult mai larg, cu mult mai puțin aplecat spre dușmănierea pentru Papa și *filioque* sau contra lui *filioque* și Papei, în mijlocul unui biet neam primejduit și abia atins de cultură —, nimic deci din acestea nu mai sânt astăzi ca atunci. Dar

oricine va lua în mână această scriere întinsă și „contra-critica” menită să o apere, vă căpăta impresia că are a face cu un cercetător îngrijit, cu un om într'adevăr cult, cu un cleric ce-și impune seninătate și cuviință chiar atunci când are să se învingă cu greutate pe sine însuși.

Nu va fi cu puțință să scrie cineva despre Șaguna fără să iea ca basă mărturisirile și actele pe care Veniaminul lui le-a răspândit supt mai multe forme, dar mai ales în *Memorialul* din 1889. A urmări însă viața lui Șaguna e a te strămuta în mijlocul întregii activități de crasă a Românimii din Ungaria după anul 1848. Academia Română ar putea să iea asupra-și continuarea acestei publicații, care s'a oprit la vol. I, cu toate că autorul are de sigur toate materialele pregătite, ca unul ce a copiat cea mai mare parte din arhiva învățătorului său.

Acesta ar fi un frumos dar pentru știință și ar aminti aniversara de optzeci de ani a episcopului Popea în acel chip care l-ar mișca mai mult și pe venerabilul jubilar. (Sămănătorul, a. V, Nr. 9, p. 162—164).

Caransebeșul.

Dincolo de apă trăsura se zguduie pe un drum prost, măcinat și săpat în rătăceni, între case care încep mai bine decât în Lugoj. El duce apoi, între fronturi mai înalte de clădiri de Stat, spre o piață. Caransebeșul este un oraș de Șvabi între suburbii de Români, dar prin lărgimea modernă a stradelor sale, prin lipsa de interes istoric al clădirilor, el are mai mult o pecete ștearsă unguerească. Piața Caransebeșului e mică. Acolo se strâng la târgurile de Joi sătenii noștri în șube cafenii și sure, femeile gătite, care în aceste părți poartă la spate, în loc de catrință, numai *oprege*, fire răsfirate de lână roșie prinse într'o bată țesută cu fir. Acuma însă, în dimineața de Vineri, piața e cu totul goală. Dintre micile clădiri bătrânești, fără nici-o frumuseță, răsare în popoșonatul palat, prea mare pentru trebuințele unui loc ca acesta, pe care l-au înălțat, supt înrăurirea marelui risipe trufase a Statului, un Consiliu comunal presidat de un Român.

Temciul de zidiri și de viață al orașului e această stradă prin care am trecut la sosire. Și noi avem astăzi aici cea mai mare parte din așezemintele noastre. Într'o casa destul de frumoasă, cu perdele albe la cele două caturi, stă episcopul, care e un vechiu ajutor al lui Șaguna, un Român bun și un ortodox și mai bun, un scriitor care s'a învrednicit a fi ales membru al Academiei din București și a avut îndrăzneala, de care cred că nici-unul dintre ierarhii de astăzi ai celor două Biserici românești din Ungaria n'ar fi în stare, de a veni în această adunare simbolică pentru unitatea Românilor și de a-și ținea cuvântarea de intrare înaintea regelui Carol. De sigur că P. S. S. Nicolae Popea, episcop ortodox al Caransebeșului, a fost printre cei mai buni din generația sa.

De cealaltă parte a stradei, cele două școli pe care s'ar cuveni să le aiba orice episcopie românească: seminarul și preparandia de învățători, cu școala de aplicație alipită la dânsa, sânt unite în aceeași clădire mare, cuprinzătoare, luminoasă și bine îngrijită. Mă mai bucur încă odată la vederea acestor tineri inimoși și mândri de neamul lor ce învață astăzi în deosebite școli pe care le ține țărânimca noastră din aceste părți supuse străinului, și cari mâne vor da o nouă îndreptare, mai sigură

și mai puternică, hotărît românească, tuturor puterilor de viață ale neamului nostru de aici.

De la librăria d-lui Sintion din Arad nu mai este alta românească până la aceia care funcționează pe lângă episcopia Caransebeșului. În tipografia ei se tipărește, supt conducerea d-lui Enea Hodoș, care a strâns atâtea frumoase cântece bănățene, o bibliotecă pentru popor, „Biblioteca noastră”, care dă culegeri din scriitorii români și câte un studiu ca ale d-lor Dragălina și Balan, care privesc în deosebi viața Românilor din Banat.

De la piața cotim pe lângă căsuța care a fost cea d'întăiu reședință a tinerii episcopii românești de Caransebeș, și înaintăm prin străzile curate ale unei mahalale cu casele mici, foarte curate, care cuprind numai târgovești de ai noștri, maistori, calfe, „economi”. În marginea ei curge râul Irugei învărtind câte o moară înnegrită. Iar în față se văd zidurile albastre ale munților ce despart Banatul românesc de România Românilor.

Bisericile amândouă sânt pe acest drum de pace multămită, cu ferestrele închise și cu trotoarele goale. A episcopiei, odată biserica mănăstirească, a fost înălțată într-o vreme când nu erau prin aceste părți episcopi românești, ci un arhiereu sârb purta titlurile reunite de Vêrșet și de Caransebeș. Tot de atunci vine clădirea, cu totul asemănătoare, și făcută în același stil apusean, a bisericii din cimitir. Cea din urma mai ales, e plină de inscripții, pe prapuri, pe pereți, pe tencuiala proscomidiei și pe cărămida tare a mesei sfinte. Ele nu sânt însă niciuna în limba stăpânitoare a Sârbilor, ci într'un prea frumos graiu românesc, fără nici-o deosebire față de cel din părțile libere.

Această afirmare de romanitate a adus-o fără îndoială vecinătatea Olteniei, a principatului muntoan. Dar nu numai această înrăurire, improspătată neconținut prin coborîrea în Banat de locuitori din acele părți. Între Bănățenii de spre Murăș, cei de către Tisa și a-ceștia cari privesc spre noi, de la Lugoj încoace, e o mare deosebire de suflet, venită din împrejurări istorice deosebite. Aici granița a cerut ostași români pentru apărarea ei încă din cele mai departate timpuri. Odată erau locuitorii Scaunelor românești din margine, rasplățiți pentru slujbele lor prin nemeșie și prin stăpânirea de pământuri. Turcii cari au venit însă aici numai peste o sută de ani la luarea Timișoarei, au dărâmat toată alcătuirea lor. Însa pe-urma Austriei cuceritorii au înnoit așezământul de ocrotire din vremurile vechi. O granițabanațeană a fost alcătuită dintre Români. Ea a dăruit multă vreme, și a lăsat urme care nu se vor șterge curând.

Cimitirul e plin de mormintele ofițerilor împărătoști, între cari sânt doi generali, Doda și Trașca și un feldmaresal-laitnant, Saracin. În biserica din mijlocul lui, inscripțiile acelea românești amintesc ofițeri, postmaistori și chiar căprari „iubiriți” ai Românilor grăniceri din veacul al XVIII-lea. Cutare preot militar, Stoica, a lăsat în aceiași epocă povestirea împrejurărilor militare în care a fost amestecat. O mare clădire cuprinde birourile administrației unei „averi comune”, care e fondul grănicăresc așa cum l-a statornicit Împăratul de astăzi, în puterea vechilor drepturi ostășești ale Românilor, prin anul 1870: aici, un comitet pe care-l supraveghează delegatul Guvernului, iea hotărîri cu privire la o avere care se prețuiește la 33.000.000 de florini, avere uriașă, neconținut amenințată de cine sapa la temelile ființei noastre în aceste ținuturi. În mândria Banațeanului, care răsuna și în cântecele sale, în iubirea pentru porturile bogate care se vede și mai mult în aceasta lature răsăriteana, descoperi conștiința de sine, simțul de onoare, deprinderea cu parada a militarului.

Petrec cea mai buna zi în casa primitoare a redactorului „Foi diecezane”, dr. Barbu, între oameni buni cari în la mine fără nici un interes. D-na Barbu e sora lui Victor Vlad Delamarina, un ofițer mort tânăr, în serviciul României, și care a lăsat frumoase versuri bănățene și descrieri de călătorie pe care, cu multa pricepere, le-a ilustrat însuși. Apoi mă întorc la otelul unde două artiste dintr'o trupă de la „Buda Veche” se târnuiesc prin coridoare, tipând ca supt cuțitul ucigașului. A doua zi reprezentanții culturii maghiare în acest orașel așa de românesc vor da aici o reprezintație.

(Neamul Rom. în Ardeal în Țara Ung. Vol. II, p. 686—691)

Ș T I R I

Ca un omagiu adus de opinia publică a eparhiei Caransebeșului, închinăm acest număr al „Foi Diecezane” lui Nicolae Iorga, ilustrului reprezentant al cărții și culturii românești din zilele noastre, cu prilejul împlinirii celor 50 de ani ai vieții sale.

Ss. sărbători ale Pogorîrii Duhului s. s'au sarbat în centrul eparhiei noastre cu cea mai mare solemnitate. Duminica la utrenie a servit I. P. C. Sa Domnul arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta, iar s. Liturgie a celebrat-o însuși Prea Sfinția Sa Domnul episcop diecezan Dr. Iosif Traian Badescu, asistat fiind de L.P. C. Sa Domnul arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta, protopresbiterii S. Șandru și G. Petrescu, presbiterii G. Năgheș, T. Șandru și protodiaconul Dr. Cornel Cornean. Responsoriile le-a cântat corul reunit de cântări sub conducerea prof. P. Bancea. Luni a servit s. Liturgie împreună cu litie la s. cruce de sub Dealul Crucii, P. O. D. protopresbiter A. Glidiu, cu asistența protopresbiterilor S. Șandru și G. Petrescu. La s. Liturgie și la litie a participat și Prea Sfinția Sa Domnul episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu, încunjurat de numeroși credincioși.

Côrpul diplomatic al Țării la Mehadia. În ziua a doua de Rusalii comuna noastră a fost distinsă cu vizita domnilor miniștrii Argetoianu, Petrovici, Goga, Negulescu, Trancu-lași, apoi de miniștrii Angliei, Franței, Belgiei, Chinei, Germaniei, al Iugoslaviei etc. și nuntul papal dela București. Înalții oaspeți cari veniseră să vada vechile ruine cari se păstrează aci și cari grăiesc atât de mult despre luptele date pentru conservarea neamului românesc, apărarea limbii dar în deosebi a legii strabune — a cercetat pe marele nostru bărbat, patriot și român, general de divizie Nicolae Căna și colecțiunea frumoasă a obiectelor găsite și adunate de dsa dela vechiul castel „ad Mediam”, descendentă legiuită a comunei Mehadia. Satul era îmbrăcat în haine de sărbătoare. Casele împodobite cu drapelul național și covoare cari au stârnut admirația doamnelor din înalta societate cari însoțiau corpurile diplomatice. În casa bătrânului nostru consatean, au admirat în deosebi colecțiunea de monete care conține câteva exemplare rare. Aci înalții oaspeți au fost salutați de preotul satului M. On. Domn Coriolan Buracu, care talmăcea bucuria locuitorilor „urmașii vechilor castelani și luptători cari au

înscris pagini glorioase pentru țări și neamuri, dar cari în istoria neamului nostru au înscris pagini de martiriu în apărarea limbii, legii și sfântului pământ strămoșesc". Cuvintelor de bineventare au răspuns dl ministru de interne Argetoianu și dl ministru al cultelor O. Goga, mulțumind atât dlui general Cenu în numele întregului corp diplomatic, cât și locuitorilor din comuna Mehadia pentru sincera manifestație de care s'au împărtășit. Și-au exprimat speranța că acești locuitori vor da Țării românești și o seamă de oameni de valoare. Corpul didactic — domnii Mergea, Terfalogă, Țunea și Bacilă, au salutată pe dl ministru Negulescu, comunicându-i starea învățământului. Dl ministru a luat cu multa plăcere la cunoștința cele raportate și a asigurat domnii învățători despre interesul părintesc ce-l are față de școală și învățători, a cerut apoi un conspect asupra tuturor lucrurilor trebuincioase învățământului. La plecare — plecarea a urmat în curând caei norii au început să cearnă o ploaie maruntă — precum și la sosire au fost aclamați cu entuziasm de poporul adunat în număr considerabil. Nunțul papal a cerșetat și biserica rom. cat. unde a fost întâmpinat de credincioșii săi. Iată o zi luminoasă și o pagină în plus a cronicii din Mehadia, care se recladește din actele vechi și razele prin diferite locuri și opuri.

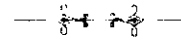
Preotul C. Buracu.

Deces. În noaptea zilei de 11.24 Mai a încetat din viață *Iosif Câmpianu*, bătrânul preot al Prigorului, în comuna Mehadia. Moartea a înghițit pe vecie pe un slujitor devotat al altarului la care a servit 61 ani, — un preot cucernic, muncitor și lovit destul de crud de soarte în decursul vieții. Sub îngrijirea și cu osteneala lui s'a renovat frumoasa biserică din Prigor, sfântită cu mare pompă de episcopul Nicolae Popea, — și s'a clădit biserică din Putna. Până la sfârșitul vieții sale a fost membru ordinar al scaunului protopresbiteral. S'a născut la anul 1826 și a fost sfințit la anul 1860. Este originar din cea mai veche familie din valea Abrajului. Strabunii săi au venit dela Târgoviște la anul 1721 trimiși fiind de episcopul Damaschin al Râmnicului. Iată hrisovul: „Trimiten pe popa Dumitrașcu Câmpianu și pe fratele său Iliă Calugărul ca să facă slujba dumnezească poporului ortodox din meleagurile Banatului unde nu sunt preoți". Cum au venit s'au stabilit în Prigor unde au clădit o biserică de lemn și în care au slujit cu credință. De atunci această familie a dat generații de preoți — până în prezent. Prohodul premers cu sf. Liturghie s'a oficiat de către Prea On. Domn protopresbiter Ioan Pepa și de preoții Gheorghe Tatucu și Nicolae Bihoi. Cuvântul panegiric l-a rostit par. protopresb. Ioan Pepa scoțind la iveală meritele acestei familii vechi de preoți. Ultimele rămășițe au fost depuse alături de ale repausatului Constantin Tepeneag, care încă servise vreme îndelungată la altarul Domnului. Vecinici odihna și pomenire!

Preotul C. B.

Cursuri de vară. La școala normală de băieți din Deva se încep la 1 Iulie: Cursurile de vară pentru învățători, anul al treilea (continuarea cursurilor din vara trecută). Domnișoarele și Domnii cursiști sunt obligați la prezentare să-și aducă cu sine toate actele însoțite de Atestatul de serviciu, tacâm pentru masă (farfurie, cuțit, lingură și furculiță), apoi: așternut de pat (couver-

tură, saltea sau străjac, ciarșafuri și perină), întrucât externiști nu se mai admit. Examenele de corigență se vor ținea numai în zilele de 1 și 2 Iulie, cei cari nu se vor prezenta la timp, vor fi considerați retrași. Deva la 10 Iunie 1921. *Diracțiunea cursurilor.*

Cronica culturală și literară.

N. Iorga. *Câteva date biografice.* N. Iorga s'a născut la 5 Iunie st. v. 1871 în Botoșani și a avut parte de o creștere aleasă făcută de mama sa. Ca mic copil uimea lumea cu cunoștințele sale. În frageda etate de 6 ani cunoștea cronicile Moldovei și citia poezi români și francezi. După ce făcu 3 ani la liceul din Botoșani, trecu la Iași, unde urmă și studiile universitare. În etate de 19 ani luă licența în litere. Profesorul de latină, Vărgolici, care ținea foarte mult la acest genial tânăr, îi profeti un viitor strălucit. D. Iorga plecă după terminarea studiilor universitare din țara cu o bursă în străinătate. Studiaza la Paris, Berlin și Leipzig.

În Leipzig își ia doctoratul cu lucrarea „Thomas de Saluce". A fost numit dintre cei mai distinși studenți ai acestei universități, lucru pe care l-a relevat și rectorul Universității din Leipzig la aniversarea de 500 ani a acestei Universități. La Paris capătă prin lucrarea „Philippe de Mézières" titlu de diplomat al Școlii de înalte studii. Întors în țară e puțină vreme profesor la liceu; ajunge apoi în etate de abia 23 ani profesor la Universitatea din București, lăsând în urma la concurs două obscurități, cari îndrăzuisera să candideze și ele și de care lumea astăzi nu-și mai aduce aminte nici după nume.

Când ajunse profesor universitar, Iorga era un om cu un trecut bogat literar: când era de 13 ani scria la „Românul" articole și cronici de politică externă. Apoi publică prin anii 1890 poezii, articole de critică literară, studii de istoria literaturii ș. a. La 1901 publică marea sa „Istorie a literaturii române în secolul al XVIII-lea" în două volume, care au stârnit admirație în toate cercurile de învățați. Și numai dușmanii personale i-au făcut pe unii membri ai Academiei Române să împiedice premiarea ei. Nici nu-i mirare! Iorga canu zguduise gloriile atotstăpânitoare în istoriografia noastră și publicase o serie de articole de critică foarte acerbă și la adresa societății noastre în „Independence Roumaine", sub titlul „Părerii primejdioase ale unui rău patriot". Mai târziu aflând Regele Carol despre nedreptatea ce i-se facuse lui Iorga la Academie, voi să îndrepte greșala nemuritorilor, și numai la rugămintea lui Iorga nu se revizui această chestiune. Dușmănia față de savantul acesta, care-i covârșia pe toți, s'a perpetuat însă până în 1910, când Iorga intră (mai greu decât oricare altul), ca membru activ în șirul nemuritorilor dela Academie. Ca profesor n'a fost numai cea mai mare podoabă a universității din București, ci a fost și cel mai fecund istoric. A sa „Geschichte des rumänischen Volkes" a fost întâmpinată de Lamprecht cu cele mai alese laude. Pentru marea operă „Geschichte des osmanischen Reiches", cea mai bună în întreaga literatură științifică, i-s'a mulțumit autorului oficial în Camera otomana, iar opera a fost tradusă și în limba turcească.

Studiile de literatură românească Iorga le-a continuat și azi avem 6 volume, până la anul 1866.

Istorie, literatură, critica, poezie, dar nu numai atât. Iorga a fost creatorul unui curent nou, al curen-

tului național în literatura noastră și activitatea lui ca director al „Sămănătorului“ în anii 1902—1906 este una din cele mai glorioase pagini din cultura noastră contemporană. Și după plecarea dela „Sămănătorul“ a continuat cu revistele „Neamul Românesc literar“ (1909—1912), „Floarea Darurilor“ (1907), „Drum Drept“ (1912—1914). Ziarul politic „Neamul Românesc“ apare dela 1906. În 1907 intră lorga în parlament ca deputat de Iași și continuă a fi până în ziua de astăzi reprezentantul conștiinței naționale în Camera deputaților, al cărei președinte a fost în cel dintâiu parlament al României unite. Numai în parlamentul lui Marghiloman a refuzat a intra. D-I N. lorga a fost și un pasionat călător și cercetător al arhivelor celor mai însemnate din Europa. Munca lui se vede în cele peste 30 volume de studii, documente, acte și fragmente. Nici unul nu cunoaște atât de bine pământul românesc decât dânsul, nici unul nu l-a descris atât de frumos. Nici unul nu a lucrat atât de mult pentru unitatea noastră ca d-I N. lorga prin știința lui, prin conferințele sale, prin îndrumarea literară și politică, prin cursurile dela Valenii de munte. A desvoltat o activitate atât de uriașă, încât ț-ar trebui volume întregi pentru a înșira numai titlul operilor sale. D-I N. lorga este și cel mai cunoscut și apreciat savant în străinătate. Alături de soldatul român, care ni-a făcut neamul cunoscut prin vitejia sa, d-I lorga a răspândit în lumea întreagă gloria numelui de Român prin știința sa. (G. B.)

R. C.

Fragment dintr-o epistolă a scriitorului bucovinean Leca Morariu, premiat zilele acestea de Academia Română, despre curentul literar al „Sămănătorului“ în frunte cu D-I N. lorga. Epistola are datul din primăvara anului 1915, când D-I Leca Morariu, zăcea cu trei rane grele într'un spital militar din Mișcolț, și talmăcește bucuria ce i-a trezit-o în lumea străină ce-l încuijura, citrea câtorva cărți literare trimise de un prieten (V. L.) din Caransebeș „Scump prieten. . . Am cetit cu duiosie scrisoarea și dedicațiile de pe cărți atât de neobișnuit și de adânc simțit prinse. . . Citesc titlurile din „O luptă literară.“) — toate, toate atât de scumpe amintiri. . . Și îmi răsar atât de viu în minte icoane dragi și vise apuse de demult. . . — căci e o minune această lume de asociații de idei și de senzații! D. p. articolul „Două cărți pentru Români“ („Povestiri din războiu“ și „În urma plugului“) cum l-am cetit: pe cărerea din grădină la umbra verdelui fraged-auriu, în bătaia potopului de soare, lângă tufa de rujă înflorită cu bujori de sânge, îl cetia tătuca, și noi tolăniți pe iarba verde ascultam. . . (Asemenea amintiri aproape dor, mai ales gândindu-te cum le vei simți și mai târziu! . . . —). Articolul este din 22 Mai 1905! Sunt 10 ani de atunci! O vreme de aur, timpuri în adevăr „fără păreche“ în literatura română — epoca „Sămănătorului“! O singură credință de sus până jos! Lamura celor mai buni — o singură mână! O mână de oțel și o inimă de aur: lorga! Gimnasiștii din Suceava, cum alergau săracii Sâmbăta la librăria „Școala Română“ după „Sămănătorul“, cu cei 20 bani, cine știe cât de greu chivernisiți, — adesea de pe urma unor. . . haine vechi vindute!“

) Un volum de critică și îndrumare literară, cuprinzând articolele de fond din „Sămănătorul“ anilor 1902—1906, ce i-a scris D-I N. lorga cât a stat în fruntea „Sămănătorului“. Red.

Colecta de Crăciun a liceului „Traian Doda“ din Caransebeș.

Dare de seamă.

(Continuare)

Colecta Nr. 31. Colectant: Andreiu Beg et de cl. I. A.) N. Bojin 50 bani, I. Brâncovianu 50 bani, N. Martin 5, A. Beg 5, A. Beg 1, M. Mihuț 50 bani, P. Vasilescu 50 bani. **Total 13 Lei.**

Colecta Nr. 32. Colectant: Tiberiu Ionescu et de cl. I. A.) I. Vuia 3, Elena Morariu 3, Rădac 3, L. Palik 2, Samu 1, A. Peța 2, Indiscif. 2, „Sebeșana cassă de păstrare 10, „Severincana“ societate comer. pe acți 10, F. S. 2, N. N. 2, N. N. 3, Faraș 1, Gruber 1, N. Ionescu 10, M. Ionescu 10, Indiscif. 2, P. Dragan 2, I. Mișu 2. **Total 71 Lei.**

Colecta Nr. 33. Colectant Gh. Teodoroviciu et de cl. I. A.) Keresztes 2, Visolț 1, Dobromirescu 2, N. N. 2, Barbu 1, Gh. Teodoroviciu 20, I. Teodoroviciu 5, M. Teodoroviciu 5, P. Vasilescu 60 bani. **Total 18 Lei. 50 bani.**

Colecta Nr. 34. Colectant: Remus Radu et de cl. I. A.) A. Mircu 5, V. Siminescu 5, C. Radu 5, I. Hartweg 10, Zohel 5, I. Radu 1, T. Siminescu 1, P. Stancă 1, Indiscif. 1, Horvath 2, G. Pătrașcu 1, M. Constantin 2, G. Muntean 5, E. Radu 5, I. Popoviciu 5, M. Bologa 1, M. Siminescu 1, Kohler 5, Codreanu 3, I. Turcan 5, Olga Peccol 5, V. Radu 5, M. Radu 2, T. Neagoe 5, H. Obermayer 5, P. Novac 5, Dorca 1, P. Prüger 1, H. Hartweg 5, R. Buzzzi 2. **Total 105 Lei.**

Colecta Nr. 35. Colectant: Liviu Cornean et de cl. I. A.) P. Gruber 2, N. N. 2, N. N. 1, N. N. 2, N. N. 1, N. N. 1, N. N. 1, G. Filip 1, P. Jurchescu 1, P. Fura 1, N. Beneș 1, P. Cornean 1, G. Achim 2, A. Iova 2, Jurchescu 2, V. Cornean 25 bani, D. Jurchescu 1, M. Cornean 1. **Total 24.25 Lei.**

Colecta Nr. 36. Colectant: Pavel Gyulai et de cl. I. A.) P. Gyulai 10, M. Honic 1.50, I. Keszler 1, L. Franzl 1, S. Bisteanu 2, E. Varga 1, I. Mireea 5, I. Gruia 2, S. Stoicu 2, P. Secoșan 1, A. Secoșan 1, T. Radu 3, N. Roșu 3, M. Beștelega 5, G. Mloș 2, I. Beica 1, I. Frana 10, El. Gyulai 1. **Total 52.50 Lei.**

Colecta Nr. 37. Colectant: Ioan Sirbu et de cl. I. A.) E. Schirmm 2, Sürpresig 5, I. Julia 2, N. Julia 2, P. Sirbu 1.20, I. Barbovan 5, D. Ostravan 4, I. Lazăr 4, I. Sirbu 5. **Total 33.20 Lei.**

Colecta Nr. 38. Colectant: Gh. Bugărin et de cl. I. A.) Gh. Bugărin 5.50, I. F. Bugărin 5, C. Munteanu 1, I. Bada 1, G. Curea 25 bani, I. Blaj 20 b., N. Inășel 25 b., E. Inășel 5 b., I. Blidariu 7 b., M. Vlad 10 b., I. Vlad 50 b., M. Lăorinți 10 b., M. 10 b., I. Adam 10 b., I. Gheoloafă 80 b., I. Stan 40 b., I. Ceponi 1.10 b., P. Pârviu 2, M. Gheoloafă 30 b., P. Maceaș 50 b., V. Dalea 1, P. Munteanu 1, P. Duma 2, S. Inășel 5 b., M. Cornean 5 b., I. Pătrași 5 b., N. Mingot 1, T. Adam 50 b., G. Jurea 1, G. Bugărin 2, P. Bugărin 1, C. Bugărin 3, M. Bugărin 2, M. Ștefan 1, P. Bli-dariu 2, El. Bugărin 1. Pentru controlare 43 bani. **Total 38.50 Lei.**

Colecta Nr. 39. Colectant: Fran Poidala et de cl. I. A.) I. Damășian 50 bani, I. Sabăi 50 b., I. Miulescu 5, E. Miulescu 4, Z. Miulescu 5, C. Poidala 3, N. Poidala 1, P. Miulescu 1, N. Hânda 1, I. Poidala 5, I. Tănasa 2, V. Tănasa 50 b., L. Căltun 1.50, N. Miulescu 2, M. Miulescu 2, I. Poidala 1, M. Iocșa 50 b., I. Iocșa 50 b., I. Novacoviciu 1. **Total 36.50 Lei.**

Colecta Nr. 40. Colectant: Dimitrie Gaita et de cl. I. A.) P. Gaita 2, A. Gaita 2, P. Urechiatu 1, M. Usonescu 2, Elena Bercean 2, Anica Usonescu 2, I. Urechiatu 1, P. Mloc 1. **Total 14 Lei.**

Colecta Nr. 41. Colectant: Ioan Popoviciu et de cl. I. A.) A. Popoviciu 20, Iohannes 5, F. Koch 5, T. Tănasa 2, Indiscif. 5, G. Teregovan 2, Nichifor 2, Wegel 3, Weit 2, Indiscif. 2, Veitan 1, Tirbu 2, Schwarz 5, Kucsma 1, P. Hirschmann 2, Frölich 5, Kraft 2, T. Banda 5, László 5, Mihályi 5, M. Peța 1, N. Zirkel 1, Gh. Bogoeviciu 20, I. Bica 3, T. Clerei 1, N. Cojocar 1. **Total 108 Lei.**

Colecta Nr. 42. Colectant: Ioan Tăran et de cl. I. A.) A. Copăcean 20, Indiscif. 15, E. Kállay 5, V. Petroviciu 5, I. Kállay 5, B. Zieger 5, I. Stoichescu 4, Kraft 2, Zirkel 1, Mihályi 5, P. Loga 2, Gh. Peivulescu 2, I. Farkas 2, Indiscif. 2, I. Bica 2, P. Feneș 2, Popescu 5, Indiscif. 5, Gh. Bumbacila 5, T. Bica 2, Bica 2, Loga Crăciun 2, Gh. Popa 2, P. Anculia 1, I. Anculia 2, Gh. Dragoi 2, P. Anculia 2, M. Gogoi 2, G. Bogoeviciu 2, T. Clerei 2, M. Peța 2, I. Vartolomei 2, C. Ruzsman 1, v. d. Müller 5, Indiscif. 2. **Total 125 Lei.**

Colecta Nr. 43. Colectant: M. Costescu et de cl. I. A.) G. Costescu 20. **Total 20 Lei.**

Colecta Nr. 44. Colectant: Metodiu Mihuți et de cl. I. A.) M. Mihuți 2, F. Mihuți 1, F. Transilfir 1, A. Toader 1, S. Faraș 1, T. Transilfir 1, I. Tămășila 1, S. Mărgan 1, A. Beg 1, A. Novac 2, Indiscif. 1, Gh. Jompan 2, F. Toader 2, I. Olariu iun. 1, N. Adam 2, N. Tămășila 1, I. Bogdan 2, P. Adam 1, A. Plăiașu 1, D. Plăiașu 1, I. Tămășila 1, N. Toleiș 1, N. Căciulescu 1, N. Beg 1, A. Boran 1, N. Toleiș 1, A. Găina 50 b., M. Beg 50 b., I. Mihuți 50 b., I. Preda 1, A. Mihai 1, C. Mărgan 1, A. Faraș 1, D. Mihuți 2, P. Mihuți 2, I. Beg 1, N. Beg 1, I. Mărgan 1, M. Frențiu 2, R. Jurna 1, V. Beg 1.50, I. Jompan 1, A. Preda 1, Apostol 1, N. Preda 1, I. Preda 1, I. Găina 1, D. Găina 1, C. Preda 1, A. Mărgan 1, Indiscif. 2, Indiscif. 1, Indiscif. 2, T. Găina 2, A. Mihuți 1, T. Jompan 2, I. Pămășiu 1, I. Pămășiu 1, I. Polija 1, M. Preda 1, D. Mihuți 1, P.

Polița 1, I. Fărăș 1. **Total 77 Lei.** — **Colecta Nr. 45. Colectant:** V. Roșu *cl. de cl. I. A.* P. Popescu 150, V. Roșu 1, V. Nemoian 15 b., I. Draghina 1, G. Bobulică 50 b., N. N. 2, P. Ploșcariu 1, C. S. 2, M. R. 2, T. V. 1, T. Barbulescu 1, C. Gulea 1, N. Gălan 1, N. Dănilă 2, P. Roșu 1, N. N. 1, S. Roșu 1. **Total 1815 Lei.**

Colecta Nr. 46. Colectant: V. Domăneanu *cl. de cl. I. A.* E. Eudilia 1, N. Albai 1, C. Zgriban 1, N. Drăgan 1, M. Jurchescu 1, P. Jurchescu 1, M. Berberic 1, N. Dragu 1, D. Ursu 1, N. Ursu 1, P. Bliđariu 2, Indiscif. 1, P. Jurj 1, I. Ignat 1, P. Cornean 50 b., E. Drăgoș 1, Jurchescu 2, I. Lazăr 50 b., V. Cornean 1, G. Zgriban 1, Al. Drăgan 1, G. Domăneanu 1, J. Poenariu 1. **Total 2350 Lei.**

— **Colecta Nr. 47. Colectant:** M. Șușoi *cl. de cl. I. A.* G. Vrus 1, Indiscif. 1, V. Bănuți 2, S. Socaciu 5, I. Socaciu 1, Viorel Merariu 2, P. Talpeș 1, Rădac 3, L. Palik 2, Naft. Samu 3, A. Pepa 2, „Sebeșană” 10, „Severinaeană” 10, F. I. 2, N. N. 2, Faraș 1, (Murgulescu bani vechi), L. Mihoi 2, Lungoșia 50 b., I. Văicău 250, S. Martinescu 1. **Total 53 Lei.**

— **Colecta Nr. 48. Colectant:** G. Bauduc *cl. de cl. I. A.* A pierdut o înainte de-a colecta. — **Colecta Nr. 49. Colectat:** B. Heinzl *cl. de cl. I. A.* Lazits 20, P. Heinzl 5, Indiscif. 5, N. N. 2, N. N. 2, N. N. 2, N. N. 2, N. N. 2, Grau 1, Indiscif. 1, Palik 5, Groseck 2, C. Schwab 10, N. N. 5, F. N. 1, Indiscif. 1, S. I. 2, N. N. 1, Neucrer 2, Indiscif. 3, Indiscif. 1, Dragomir 2, N. N. 3, Indiscif. 2, Indiscif. 3, F. Fekelmann 1, E. Heinzl 2. **Total 87 Lei.**

— **Colecta Nr. 50. Colectant:** I. Bauer *cl. de cl. I. A.* F. Holetz 5, I. Mihuți 5, K. Holetz 1, P. Mihuți 1, B. Printz 1, I. Bauer 5, Gy. Bauer 2. **Total 20 Lei.**

— **Colecta Nr. 51. Colectant:** Nicolae Deutsch *cl. de cl. I. A.* Sintay 5, Indiscif. 5, H. Schneider 2, J. Fiedler 2, G. Wermes 2, E. Keppich 2, R. Halle 3, N. N. 1, Indiscif. 50 b., K. Müller 1, A. Pollak 2, E. N. 2, Indiscif. 2, S. Friedmann 2, Indiscif. 2, N. N. 250 A. K. 50 b., N. N. 2, A. Krafek 2, Barbu 5, Dr. J. Elme 5, N. N. 1, G. Felber 5, L. Deutsch 1, A. Pfeisel 5, N. Deutsch 750. **Total 70 Lei.**

— **Colecta Nr. 52. Colectant:** Lucia Burdă *cl. de cl. I. A.* N. N. 5, Indiscif. 5, Em. Keppich 5, Dr. Szilágyi 5, A. Juhász 5, I. Popoviciu 5, N. N. 5, Dna Dr. Róth 5, Indiscif. 5, Reisz Kerei 5, I. Klein 5, Dr. Szürényi 2. **Total 57 Lei.**

— **Colecta Nr. 57. Colectant:** Ella Déri *cl. de cl. I. A.* M. Mendl 2, Pepa 1, Indiscif. 5, N. N. 5, Indiscif. 2, Dr. Szilágyi 5, A. Juhász 5, N. N. 5, Dna Dr. Róth 5, Ruar 5, K. Reisz 5, I. Klein 5, N. N. 5. **Total 55 Lei.**

— **Colecta Nr. 54. Colectant:** Victoria Nemoian *cl. de cl. I. A.* Nu s'a dat, a plecat. — **Colecta Nr. 55. Colectant:** Titus Alexiu *cl. de cl. II.* A. Alexiu 3, L. I. 2, Indiscif. 2, Indiscif. 1, Dobogán 2, D. Sgăverdin 2, M. Ohariu 10, M. Binjanini 2, N. N. 3, Indiscif. 4, P. Alexiu 5, J. Hrivnák 2, J. Falböcka 3, I. Tandler 3, I. Birling 3, M. Kasvas 5, H. Maluca 5, A. Vasii 3, I. Buru 2, P. Popoviciu 2, V. Negrea 4. **Total 70 Lei.**

— **Colecta Nr. 56. Colectant:** Mihai Barbeș *clasa II.* M. Barbeș 5, Curescu 1, P. Hiescu 2, A. Hamza 1, N. Bădivin 1, D. Teregovan 1, N. Vintila 1, Goanța 2, Peica 2, I. Vasilescu 50 b., S. Balaci 1, I. Cristescu 2, N. Remus 1, P. Ursulescu 1, N. Părvu 1, P. Cristescu 1, R. Toma 2, Zavoian 1, P. Suru 1, F. Krsepelka 1. **Total 2850 Lei.**

— **Colecta Nr. 57. Colectant:** Gheorghe Bubulică *clasa II.* Lt. Bumbăcilă 20, Lt. Rădulescu 5, Th. Bumbăcilă 5, Petru D. Bubulică 10, I. Neacșu 5, Ionu P. Bubulică 10, I. Bubulică 15, T. Rădulescu 5, N. Bubulică 5. **Total 80 Lei.**

— **Colecta Nr. 58. Colectant:** Effimie Bocicariu *clasa II.* C. Curel 1, I. Bocicariu 50 b., L. Drăgălina 50 b., C. Baci 3. **Total**

5 Lei. — **Colecta Nr. 59. Colectant:** Lazăr Calinescu *clasa II.* L. Calinescu 1, Indiscif. 2, I. Alexandrescu 3, Velescu 4, N. Șerengau 3, P. Curescu 2, L. Calinescu 4, S. Băsioc 1, A. Calinescu 1, C. Calinescu 1, M. Calinescu 1, I. Vladescu 1, A. Mutașcu 1, Indiscif. 2, Roșca 1, I. Mutașcu 1, I. Vrăjitor 5, I. Vrăjitor 1, T. Popescu 1, P. Mutașcu 1, T. Vasiliescu 1, I. Șerengau 1, V. Stepana 1, P. Băndor 1. **Total 40 Lei.**

— **Colecta Nr. 60. Colectant:** Romulus Costescu *clasa II.* Gh. Drăgan 1, N. N. 1, C. Frumosu 4, D. Popovici 2, S. Costescu 2, C. Vladu 5, E. Costescu 5, M. Costescu 5. **Total 25 Lei.**

— **Colecta Nr. 61. Colectant:** Gheorghe Gherescu *clasa II.* A pierdut colecta. **Total 40 Lei.** (Ermnază)

LA

LIBRĂRIA DIECEZANĂ

din CARANSEBEȘ

sa află de vânzare tot

felul de

registre comerciale

23

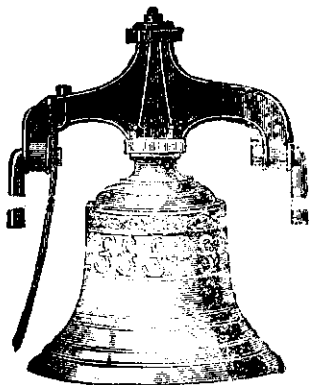
LA

LIBRĂRIA DIECEZANĂ

din Caransebeș

se vinde hârtie (maculatură)

Kgr. Lei 8.—

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

13-52

Calculări de preț, să trimit gratuit.